

הלכות נשיאת כפים

ממילא גם בלא נשיאת כפים עובר בכל חוסיק, וכן מזה שכתב שאסור להוסיף אף בלחש, אף שקול רם מעבד בנשיאת כפים, ובלחש אין זה כדרך המלוא. מימי עובדים בכל חוסיק, וע"ש בשו"ע סעיף כ"ז בביאור הלכה שם שכן כתב, ולכאורה הדבר הוא פשוט, ואיני יודע מה יש להסתפק בזה, שאף שאין זה כדרך המלוא החיובית, מימי לא עדיפא עשרי ז', ממלוא חדשה שצדק מלכו לעשות, שעובר בכל חוסיק, כמו שכתב הרמב"ן צ"י ואחזקן ד' פסוק ב', א"כ אם הכהן מוסיף על הצרכות לשם מלוא יותר מהשלש צרכות, ודאי שיש בזה משום כל חוסיק, וכמו הישן בשמיני בסוכה לשם מלוא אף שהיא שלא בזמנה עובר בכל חוסיק אם כיון למלוא, ורק בהס"ד שם ברי"ה דכ"ה ב' שרצה מתוך חזי אומר מלואות אינו עובר עליהן אלא בזמן, הכוונה שכל חוסיק הוא רק כשמוסיף על המלוא בשעת עשייתה כפירש"י שם, ולא בעושה מעשה אחריתי לשם מלוא, ולהס"ד ודאי כשצדק בלבו חיזה מעשה למלוא לא יעבור על כל חוסיק, אבל להמסקנא שם בסוף גם רבא סובר ששלא בזמנו בעי כוונה, וכשמכוין למלוא יעבור בכל חוסיק, וזהו שפוסק כאן הרמב"ם כשמוסיף צרכה אף בלחש ובכל מקום אף בלא פריסת ידים, ושלא בשעת חפלה עובר, ומה שהביא שם הביאור הלכה בשם הרשב"א בסוכה דל"א, זוהי שיטה אחת שם, אבל לא כן סוברים יתר הראשונים ע"ש היעז.

והנה בשו"ע א"ה סימן קכ"ה ס"א מצוי הרמ"א שאין לר' לישא כפיו, והמקור מכתובות דכ"ד ב' שיש איסור עשה לר' הנושא כפיו, ומפרש רש"י דכתיב כה הצרכו אתם ולא זרים, וע"ש בב"ה הוצא במ"צ שדווקא עם נשיאת כפים, אבל בלא נשיאת כפים אינו עובר, ונראה שאדברא כל מה שצריך ללמוד להאיסור על זר, מקרא כה הצרכו אתם ולא זרים, ולא אסרינן מקרא דלא חוסיו, מאחר שפטור, והוא עושה מלוא מה שלא מלוא, הוא רק מהטעם כמו נשים אף במלואות שאינן מלואות, מימי מותר להן לעשות ולבדק עליהן, כך הי' הדין גם בזה שמצדק אף שפטור הוא, מימי יכול לעשות מלוא זה כדין אינו מלוא ועושה, וע"ז כתוב בפסוק אתם ולא זרים, שיש איסור, וזהו רק אם הוצ' עושה המלוא בחיקוונה, כדרך שהכהן צריך לעשות, אבל אם עושה בלא פריסת ידים, שאין זו מלוא חצורה באופן זה לבד אף ישראל, הרי זה ממש כצדקה מלוא חדשה מלבו, יש בו משום כל חוסיק, ולא צריך להאיסור מאתם ולא זרים.

ומה שכתב שם המ"צ בשם ספר מגן גבורים, שזר המצדק השלש צרכות הוא רק במכוין למלוא, ולא בעושה שלא לשם מלוא, ודאי נכון הדבר, שהרי לעבור שלא בזמן, בעיין כוונה למלוא, כמבואר ברי"ה דכ"ה ב' במסקנא בדברי רבא, וצרכה כהנים כקרא שלא בזמנו משום אי בעי מצדק ואי בעי לא מצדק אחר שצריך פעם אחד ע"ש, וא"כ כשי"צ צד ודאי שרק בכוונה עובר, אבל מה שכתב המ"צ, שזהו רק למ"ד מלואות לריכות כוונה, אבל למ"ד שאין מלואות לריכות כוונה, לעולם עובר אף בלא כוונה. תמה אינו ע"ז, הלא מבואר שם שאף רבא הסובר שם שאין מלואות לריכות כוונה, מימי שלא בזמנו לעבור בעי כוונה, ובאן הוא שלא בזמנו, מאחר שאי בעי לא מצדק, והוא פשוט.

העבירה

פ"ד הי"א אין צרכה כהנים נאמרת בכל מקום אלא בלשון הקודש שנאמר כה הצרכו את בני ישראל, כך למדו מפי השמועה ממש רבנו ע"ה כה הצרכו בעמידה, כה הצרכו בנשיאת כפים, כה הצרכו בלשון הקודש, כה הצרכו פנים כנגד פנים, כה הצרכו בקול רם, כה הצרכו בשם המפורש, והוא שיהיה במקדש כמו שאמרנו עכ"ל.

הנה בספר **בית הלוי** דמה את דברי חכם אחד שראה לומר דכהן אחד יכול לומר צרכה כהנים, ושאריו הכהנים ישמעו ושומע כעונה, וכתב שלא שייך הדין דשומע כעונה אלא בדבר דאין צריך בו אלא חמירה לחוד, אבל צרכה כהנים דצריך קול רם כמו אדם האומר לחבירו כדאיתא בסוטה דל"ה וכמו שכתב כאן הרמב"ם, לא שייך ע"ז הוא דשומע כעונה, דהרי שמישהו של הכהן הרי אינו נשמע להם, ולא עדיף שמישהו הכהן מאם הי' אומר הכהן כפה רק בלחש דלא ילא ע"ש. והוא נכון מאוד. ולא אבין את שראיתי בס' חזון איש א"ה סימן ז' שאחרי כל מה שהאריך בביאור והגדרת דין שומע כעונה, שהוא התאחדות השומע והמשמיע זה בדיבור וזה בשמיעה עד שמתחיל גם בדיבור למלוא השומע, ולכן אף במלוא שאינו יולא בדיבור כל דכאן אלא שצריך חנאים בדיבורו, מימי יולא בשמיעה, כמו למ"ד לא השמיע לאזניו לא ילא ומימי יולא בשמיעה, ואם השמיעה נחשבת כאחד ממיי בדיבור, אכתי הוי בדיבור בלחש שלא השמיע לאזניו, אלא שדיבור המשמיע מהני לי לדידי. וכן כששומע מגילה שאם היתה השמיעה בדיבור אכתי הוי קראת על פה דלא ילא, אלא שכל קריאת המשמיע הוי כדירי ע"ש. וע"כ כתב שגם לענין זה נחשב כקול רם מאחר שאלל המשמיע הי' קול רם ע"ש. והגיון כמו שכתב הבית הלוי ה"ל. ואיני מבין הדמיון להא דאם לא השמיע לאזניו דלא ילא ואפ"ה יולא בשמיעה שהיא בדיבור, וזה משום שדיבור ע"י שמיעה הרי יש כאן שמיעה לאזניו, שזהו בדיבור מה שהוא שומע, ואיך נאמר שאין כאן השמיע לאזניו, ומימי זה נקרא קריאת מן הכתוב ולא ע"פ, שהרי שומע הוא מן זה שקורא מן הכתוב, והשמיעה היא בדיבור, א"כ שומע הוא מן הכתוב, ואין זה קריאת ע"פ. אבל לענין צרכה כהנים העם לא שומעין מהכהנים, ומה מהני מה שהוא בדיבור אלל הכהנים, אבל אין כאן אומר להם, שהעם אין שומעין מהשמיעה שהיא בדיבור אלל הכהנים והוא פשוט, ואיני מבין שום טעם וסברא לנעוה מה.

פ"ד הי"ב אין הכהנים רשאין בכל מקום להוסיף צרכה על שלשה הפסיקים כגון הי' אלקי אבותיכם יוסף עליכם ככם אלקי פעמים וכיוצא בזה לא בקול רם ולא בלחש שנאמר לא חוסיפו על הדבר וכו' עכ"ל.

הנה מלשון הרמב"ם שכתב, אין הכהנים רשאין בכל מקום להוסיף וכו', משמע שלא דוקא בחפלה, וממילא אף ללא נשיאת כפים, שהרי אין נשיאת כפים רק בחפלה, כדאיתא בירושלמי פ"ד דתענית, לא מלינו נשיאת כפים בלא חפלה, הוצא בביאור הלכה בשו"ע א"ה ריש סימן קכ"ה אף שזהו רק מדיון דרבנן, עכ"פ למעשה אין פריסת ידים בלא חפלה, ומאחר שכתב הרמב"ם בכל מקום, שדאי הכוונה בלא חפלה,